

Csepcsányi Éva

A tenger

Gondolataim tengerre nyíló ablakok
Nem ismerem a nagy vizet
Függöny redőny bent félhomály
Csak a hullámtörést hallgatom
Meg hajnalban a szirének énekét
Messzi földről matrózok érkeznek
Erős hangjuk a falakon áthatol
Majd hónapokig némaság
Félek a kék végtelentől
Legalábbis ahogy képzelem
Bátrak mind kik a partra kijárnak
S a holtak könnyében fürdenek

Pater et mistica

és csak néztem hogy törnek
fel torkából az angyalok
és lengik be kéken fényesen
a plafonra feszített eget

mondtam takarja le arcát
mint Mózes a hegyről
jövet és úgy tartsa azt
a táblát ne tévesszem
össze napszemével.

szakállából tömjén
áradt és gyógyító
kezére dőlve csodáltam
hogyan törli le halálom
és homloka bársonyjegében
láttam csupaszon az Istent.

*

mégis hiába kértem
rakná már zsebre glóriáját
és a vasalódeszkáról pakolni
el végre gyűrött szárnyát

Dohányzóasztal

Teafényben ülünk,
Szánk belseje némasággal bélelt,
Te szín vagy (én egy mozdulat),
A karfán lovak hintáznak, és az
Ablakon benéz egy holdtojás.

Bőröd alatt bejáratlan csillagrendszerek.
Hiába ketyegés, vagy az emlékgőztől
fölmart légutak.

Gyorsvonat robot át közöttünk,
Mindketten arra gondolunk,
És csak te veted rá magad.

Csöndesség

Elhagyott kolostor csöndje
Csöndje a pestisben
Kihalt tanyának
A már soha ki nem nyitó
Vágóhidaknak
Július délben tarlón át
Év első napján hegyre fel
Ilyen csönd növekszik bennem
Szülés utáni első pillanat
Már nem még nem sikolt
Hat óras műtét végén
Az utolsó öltés néma életen
Hajnal ötkor kopogó körömcipő
A külváros vert falán
Későn érkező pap kezében
Szent kenettel csupa dunyha néni
Valami ilyen csönd...
Növekszik bennem

Csepcsányi Éva (1985) Budapesten élő költő,
a Sapientia Szerzetesi Egyetem végzős hallgatója.

Hét országra szóló kiállítás**A Boldogasszony című tárlatról**

A székelyudvarhelyi Haáz Rezső Múzeumban augusztus 15-én Szócs Géza, a Magyar Köztársaság Nemzeti Erőforrás Minisztériumának kultúráért felelős államtitkára megnyitja a *Boldogasszony* című kiállítást, és könyvbemutató is lesz.

A budapesti Forrás Galériából idén március 4-én útjára induló kiállítás-sorozat inspirációja többretegű. A művészet korról korra újraértelmezi a Boldogasszony-képet. A tematikus kiállításon huszonhat, meghatározó kortárs képzőművész egy-egy alkotása teszi ezt.

A tárlat augusztus közepén Székelyudvarhelyen indul útjára a Kárpát-medencében, és húsz helyszínre, hét országra jut majd el. Hagyományainkat, értékeinket, érzelmi és szellemi kötődésünket felmutatva járja be a Kárpát-medence meghatározó kulturális intézményeit, illetve ahol erre nincs mód, történelmi egyházaink templomait. A kiállítá-

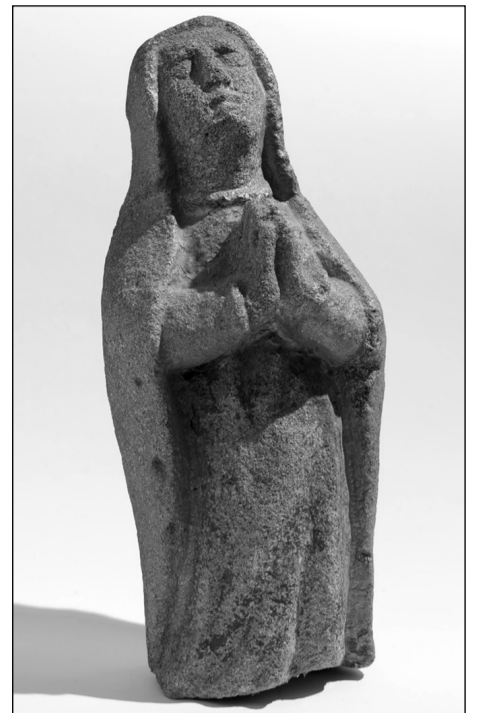
tássorozattal együtt vándorol egy gyönyörű, nyolcnyelvű (román, ukrán, szlovák, német, szlovén, horvát, szerb, magyar) művészeti album is, amely *Makovecz Imre* bevezetője és *Tóth Norbert* galériatulajdonos köszöntője után, közel száz oldalon mutatja be az alkotásokat.

A nagyszabású kiállítás szervezését az első pillanattól fogva rég nem látott összefogás segítette: elsők között álltak mellé itthon *Csoóri Sándor*, *Makovecz Imre*, *Erdélyi Zsuzsanna*, *Sebestyén Márta* éppúgy, mint a határon túl *Calin Stegeran*, a kolozsvári Szépművészeti Múzeum igazgatója. Ünnepi lapszámunkban a 2. és a 17. oldalon ízelítőt láthatnak a kivételes kiállítás anyagából.

(A kiállítás megtekinthető szeptember 12-ig, a Haáz Rezső Múzeumban – Székelyudvarhely, Kossuth Lajos utca 42.)

—sy—

Fotó: Haris László

Ahol térré válik az idő**Az Arcus Temporum hetedszer Pannonhalmán**

Amikor augusztusban elközeleg az Arcus Temporum, érdemes újra és újra átgondolni, sorba venni, milyen jelentős kortárs zeneszerzőket látott már eddig is vendégül a Pannonhalmi Művészeti Fesztivál. A bencés monostorban avatva be művészi világába, gondolataiba az előadókat és műveiket élvezőit *Sofia Gubaidulina*, *Salvatore Sciarrino*, *Valentin Silvestrov*, *Bent Sorensen* és *Giya Kancheli*. Az ódon monostor és festői környéke a fesztiválprogram hangversenyei, előadásai, kiállításai, filmvetítései mellett közös műhelymunká-

nak, beszélgetéseknek is otthont ad. A bazilika és a hozzá simuló gótikus kerengő, a bencés gimnázium, a Millenniumi Emlékmű és a Boldogasszony-kápolna olyankor spirituális (szín)térré válik. Újdonságként a gyümölcsösökben elkészül az amfiteátrum kialakítású szabadtéri színpad is, amelynek nézőterén alkalmanként százan foglalhatnak helyet.

Idén augusztus 21-étől 23-ig a svájci születésű, osztrák *Beat Furrer* szerzeményei állnak a fesztivál középpontjában, de a hagyományoknak megfelelően a szervezők egy klasszikus zeneszerzőt is állítottak a kortárs mellé, ezúttal *Dmitrij Sosztakovicsot*. Az „időív” most nem évszázadokat hidal át, hiszen amikor *Sosztakovics* 1975-ben, Moszkvában meghalt, a pályakezdő *Furrer* Bécsben már saját hangját és stílusát kereste. Virtuális találkozásuk izgalmas „nagyapa–unoka” párbeszédet sejtet. Kompozícióik előadói között lesz *Ágoston András*, *Csalog Gábor*, *Angelika Luz*, *Rozmán Lajos*, *Skuta Miklós*, valamint a *Klangforum Wien* az együttest alapító *Furrer* vezényletével.

Az Arcus Temporum színházi programja keretében a horvát születésű, Amszterdamban élő koreográfus, *Andrea Bozic* két darabját tekintheti meg a fesztiválközönség. *Bozic* a mozgásszínház, a performance kifejezésformáit ötvözi díszletként szolgáló vetített bejátszásokkal. A *Semmi sem lephet meg minket* című művében például kultuszfilmekből vett jelenetek felhasználásával befolyásolja a nézők képzeletét, a látottaknak új jelentéstartalmaikat adva. A húszperces *Kezdet* (a koreográfus előadásában) az alkotás alaphelyzetéről, a művészi szándékról, a teremtő gondolat születéséről szól, amelyet videotechnika segítségével a mozgást szemléltető, azt reprodukáló, helyben készülő „háttérrajz” kíséri.

A képzőművészetet idén *Bukta Imre* képviseli, akinek két videomunkáját a monostor kerengőjében láthatjuk majd, a Millenniumi Emlékműben pedig román rövidfilmek várják a művészmozi rajongóit.

Az Arcus Temporum sajtótájékoztatóján *Varga Máttyás* OSB fesztiváligazgató elmondta: a programsorozat változatossága, nemzetközi színvonalának emelése érdekében háromévente szeretnének új zeneigazgatót kinevezni. A hírek szerint 2011-től *Bent Sorensen* dán zeneszerző veszi át az Arcus Temporum művészeti vezetését. Pannonhalmá beírja nevét a zenetörténetbe (is)? Messzire látni Szent Márton hegyéről...

Pallós

NÉZŐTÉR**Egynyári élmény****A Carmen Szegeden**

Élményopera. Ízelgetem a plakátokon is feltüntetett, közönségcsalogatónak szánt szót. Az élményfürdő még talán elmegy, de ez... Semmi értelme. Mert mi nem élményopera? Egy gyenge mű rossz előadásban. Ha már itt tartunk, a nehéznek tartott *Wagner* minden műve élményopera, nem is akármilyen, még ha a rendező, *KERO*, alias *Kerényi Miklós Gábor* nem erre gondolt is, amikor szegedi *Carmenjét* ekképpen aposztrofálta.

Meg kell hagyni, a szabadtéri játékok idej komolyzenei vállalása a maga nemében jó produkció. Nem több, egyszerűen jó. *KERO* a cselekményt korunkba, egy földrengés sújtotta közép-amerikai nagyváros lepusztult negyedének falirkás romházai közé helyezte. Szegeden mostanában divatja van a felnagyított tárgyak díszletelemként történő felhasználásának, pedig az említett, „natúrális” környezetben – a LED-kivetítő társaságában – kissé furán hat a régi típusú lemezjátszókat idéző forgószínpad. Persze, aláírom, egy lézerlejtő „dobozával” nehéz lenne úgy kiemelni a tér laposából szereplőinket, mint ama lemezjátszó karjával...

Van itt minden, mint a szombati piacon. A „musicalszínpad” tele túlmozgásos statisztákkal, táncosokkal; jönnek katonák és munkáslányok, utcagyerekek és go-go görölök, laza fiatalok és kutyás rendőrök... Látvány és akció: lángoló olajos hordók, villanó képek-filmek-reklámok, dzsipen menekülő, vagány *Carmen*... Éppen csak a lényeg: a mélység, az együttérzés, az igazi feszültség hiányzik. A fiatalok lelkesek, a tavaly Pécsen és Budapesten megrendezett *Operalia*-verseny egyik díjazottja, a Don Josét éneklő lengyel tenor, *Arnold Rutkowski* méltán kapja az este legnagyobb tapsát. A címszereplő, *Mester Viktória* magvas mezzója olykor sűrű pillanatokkal ajándékoz meg, az amerikai *Lee Poulis* síheder-Escamillója viszont pehelykönnyűnek bizonyul.

Nincs megállás, nyugvópont, a publikum nem unatkozhat, így e koncepció még „hangulatjavító” húzásokkal is jár: rögtön az elején egy rövid jelenet, később néhány mondat, illetve egy előjáték esik áldozatul. A karmester, *Kesselyák Gergely* pedig kísérletezik, különösen a tempók megválasztásával, ami a Cigány-dalnál a legfeltűnőbb. Eredetiségre törekvése a ponton modorosságba fordul: szakadozik a végsőkig lassított ze-

Arnold Rutkowski és Mester Viktória

nekari bevezetés, és hangicsálással silányul a dal kezdő strófája... A *Carmen*-interpretáció összhatása azonban kedvező, *Kesselyák* drámai érzéke biztosíték erre. A zárójelenet tragikum után viszont egyáltalán nem hiányzik a legnépszerűbb dallamok (az előjáték első részének) megismételtetése, amelyet a közönség ütemes taps kísér. Vagy éppen e vásáriság tesz valamit élményoperává? Persze legyen Szegeden is minden előadás népiünnepély, de lehetőleg úgy, mint Veronában, Maceratóban, Orange-ban vagy Rómában, Caracalla termáiban. Operettfalunk már van... – Szegedtől nem is olyan messze: Kúbekházán.

P. T., Fotó: SzSj